

YARGISAL İÇTİHATLAR IŞIĞINDA BONONUN TİCARİ UYGULAMALARI

Dr.Öğr.Üy.Yılmaz YÖRDEM¹

Canan OCAKCI KARABEY²

ÖZ

Kambiyo senetlerinden günlük hayatta ve ticari ilişkilerde en sık karşılaştığımız tür bonodur. Bono düzenleyen kişi, bonoda yazılan/belirlenen vade tarihine kadar kredi imkânına sahip olmakta alacaklı da tedavül kabiliyeti bulunan bir ödeme aracını (kıymetli evrakı) elde ederek alacağını teminat altına almaktadır.

Bono diğer kıymetli evrak türlerinden farklı olarak iki kişilik ilişkiden oluşur ve bono keşideci tarafından düzenlenip bir anlaşma neticesinde lehtara verildiğinde keşidecinin asli borcu doğmaktadır. Sonrasında lehtar bu bonoyu ciro ve zilyetliğin devri ile bir başkasına ciro yoluyla devredebilir yahut elinde bulundurmaya devam edebilir. Bono vadesi geldiğinde borcu sona erdirmek üzere keşideciye ödeme yapılması amacıyla ibraz edilir.

2 bölüm hâlinde hazırlanan işbu çalışmada; öncelikle Ticaret Hukuku alanında bononun nasıl ele alınıp düzenlendiği tanımı unsurları, şekil şartları,

---

¹ Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
(e-posta:yilmzyrdem06@gmail.com)

²Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi.

ele alınıp açıklanacak sonrasında ikinci bölümde ise çalışmaya da adını veren bononun ticari alanda uygulamaları mevcut yargısal içtihatlarla yüksek mahkeme kararlarıyla ilişkilendirilerek irdelenecektir. “Bonoda geçerlilik şartı (şekil şartı) olarak belirlenen Kanunun zorunlu unsur olarak tanımladığı unsurların senet üzerinde bulunmaması bonoyu sakatlar mı?” veya “Bonoda ihtiyari unsur olarak belirlenen malen kaydı, faiz kaydı, teminat kaydı gibi hususlar bono üzerine yazıldığında senedin bono vasfına nasıl etkide bulunur?” sorularının cevabına yargısal içtihatlarla karşılaştırma yapılarak ulaşılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kambiyo, bono, senet, içtihat.

COMMERCIAL APPLICATIONS OF BONDS IN LIGHT OF JUDICIAL JURISDICTIONS

ABSTRACT

Among the bills of exchange, the most common type of bond we encounter in daily life and commercial relations is the bond. The person issuing the bond has the opportunity to credit until the due date written / determined on the bond, and the creditor secures that he will receive a payment instrument (negotiable document) that is capable of circulation.

Unlike other types of valuable documents, a bond consists of a two-person relationship and when the bond is issued by the issuer and given to the beneficiary as a result of an agreement, the original debt of the issuer arises. Afterwards, the beneficiary can transfer or continue to hold this bond to another person through turnover and transfer of

possession. When the bond is due, it is presented to pay the drawer to terminate the debt.

In this study prepared in 2 parts; Firstly, in the field of Commercial Law, the elements of the definition of how the bond is handled and regulated, the terms of form, will be discussed and explained, and in the second part, the commercial applications of the bond, which also gives its name to the study, will be examined in relation to the existing judicial case law and high court decisions. "Does the fact that the elements defined as mandatory elements by the Law, which is determined as the validity condition (form condition) in the bond, are not on the bill cripple the bond?" or "How do matters such as property registration, interest registration, collateral registration, which are determined as voluntary elements in the bond, affect the bond quality of the bond when it is written on the bond?" The answer to the questions will be tried to be reached by making a comparison with the judicial case law.

Keywords: Foreign exchange, bond, bill, jurisprudence

I. BONO TANIMI ve UNSURLARI

A. Genel Olarak Bono

6102 sayılı TTK. 776. Md. Bonoyu şu şekilde tarif eder: “Bono veya emre yazılı senet” a)senet metninde “bono” veya “emre yazılı senet” kelimesini ve senet Türkçe’den başka bir dille yazılmışsa, o dilde bono veya emre yazılı senet karşılığı olarak kullanılan kelimeyi,

- 1) Kayıtsız ve şartsız belirli bir bedeli ödemek vaadini,
- 2) Vadeyi,

- 3) Ödeme yerini,
- 4) Kime veya kimin emrine ödenecek ise onun adını,
- 5) Düzenlenme tarihini ve yerini,
- 6) Düzenleyenin imzasını, içerir. “

“Bono belirli miktar paranın ödenmesi taahhüdünü içeren ve soyut borç ikrarı niteliği taşıyan, belirli şekil şartlarını haiz kıymetli evrak olarak tanımlanabilir.”¹

“Bonoda ikili ilişki mevcut olup bunlar keşideci ve lehtardan oluşur ve bonoyu keşide eden keşide anında asli borçlu sıfatını kazanır. Bono ilişkisini düzenleyen, lehtara (lehine kambiyo taahhüdünde bulunulan kişi) herhangi bir borç ilişkisi dolayısıyla borçludur ve peşin para vermek yerine borcunu bono ile ifa etmek istemektedir.”² Bonoda keşideci, emre yazılı senedi düzenleyen ve kayıtsız şartsız belirli bir meblağı ödeme taahhüdünde bulunan kişidir. Lehdar ise; emre yazılı senet metninde yer alan meblağı alma yetkisine sahip olan, senette adı yazılı olan ve zorunlu olarak bonoda bulunması gereken unsurlardandır. Bonoyu düzenleyen, bono bedelini senedin ilk hamili olan lehdara ya da senedin yetkili hamiline ödemeyi taahhüt ederek poliçeden ayrılarak ikili ilişkiyi oluşturmaktadır.³

---

¹ Hüseyin Ülgen - Mehmet Helvacı - Arslan Kaya - N. Füsün Nomer Ertan, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat kitapçılık, İstanbul, 2016, s.129.

² Tamer Bozkurt, Kıymetli Evrak Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2012, s.74.

³ Şaban Kayhan ve Mustafa Yasan, Kıymetli Evrak Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, s.87.

B. Bononun Şekil Şartları

Bononun şekil şartları bonoda bulunması gereken zorunlu unsurları ifade etmekte olup bunlar 6102 sayılı TTK.'nun 776. Md.'de belirtilmiştir.

- **Bono veya emre yazılı senet sözcüğü:** senet metninde -bono- veya emre yazılı senet sözcüğü veya senet yabancı dilde yazılmışsa o dilde bono karşılığı olarak kullanılan sözcüğün yer alması zorunludur.
- **Kayıtsız şartsız belirli bir bedeli ödeme vaadi:** bonoda düzenleyen soyut borç ikrarında bulunarak kayıtsız şartsız belirli bir para borcu bedelini ödemeyi vaat eder.
- **Vade:** vade bonoda da poliçede de zorunlu unsur olmayıp vade senet metninde gösterilmediyse, bono görüldüğünde ödenecek vadeli sayılır.
- **Ödeme Yeri:** bonoda ödeme yeri zorunlu unsurdur ve senette gösterilmelidir fakat alternatifli şekilde uygulanır. Bonoda senedi düzenleyen ve ödeyen kişi aynı olduğundan aksi belirtilmemişse keşidecinin adının yanındaki yer düzenleme yeri ve ödeme yeri sayılmaktadır. Burada da bir yer yazılmamışsa senet kambiyo senedi niteliği taşıyamaz.
- **Lehtar:** bono kimin adına veya kimin emrine ödenecekse onun adını veya ticaret unvanını taşımalıdır.
- **Düzenleme Yeri ve Tarihi:** bonoda zorunlu olarak bulunması gereken alternatifsiz olan önemli koşul düzenleme tarihidir ve düzenleme tarihi bulunmayan senet bono olamaz. Düzenleme yeri de alternatifli zorunlu unsur olup düzenleme yeri senette gösterilmemişse düzenleyenin adının

yanında yazan yere bakılır burada da yer belirtilmemişse senet bono vasfı kazanamaz.

- **Keşidecinin İmzası:** senedi düzenleyen yani keşidecinin el yazısı ile imzası bulunmazsa senet bono vasfı kazanamaz. İmzanın yanında keşidecinin ad soyadının yer alması zorunlu değildir.

II. BONONUN TİCARİ VE HUKUKİ İLİŞKİLERDE UYGULAMALARI

A. Bononun Ticari İlişkilerdeki Yeri

Bonoda keşideci senet üzerinde yazılı olan bedeli kayıtsız ve şartsız olarak ödemeyi taahhüt eder ve bu nedenle bono poliçe ve çekten farklılaşarak soyut borç ikrarından bir diğer deyişle ödeme vaadinden oluşur. Bonoda ikili ilişki mevcut olup bir yanda keşideci diğer yanda lehdar bulunur. Yine bonoda poliçeden farklı olarak keşidecinin sorumluluğuna protesto gibi işlemlere ihtiyaç duyulmadan doğrudan gidilebilir. “Bonoyu keşide eden kişi, ödeme hususunda poliçede olduğu gibi başka birini (muhatap) yetkili kılmamakta, tam aksine ödemeyi bizzat kendisi taahhüt etmektedir.”⁴

Bono (emre muharrer senet) ticari hayatta: ödeme, kredi, yatırım, teminat vasıtası olarak ekonomik işlevi en yüksek olan ve bu nedenle ticari hayatta en sık kullanılan kıymetli evraktır demek yanlış olmayacaktır.

Bono her şeyden önce ödeme aracı olarak kullanılır. Yatırımcılar ve tacirler ihtiyaç duydukları nakit parayı ellerinde bulundurmadıklarında bonoyu ticari ilişkiye dâhil ederek bonoda düzenlenen vade tarihinde bu nakdi ödemeyi

---

⁴ Reha Poroy ve Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 1997, s.281.

taahhüt eder ve bononun lehdarı malı satan veya borcu veren kişi de vadesinde bono bedelini tahsil ederek alacağına kavuşur veya bonoyu bankaya ibraz ederek iskonto işlemine tabi tutup vadeden önce alacağına kavuşabilir.

“Bono aynı zamanda yatırım aracıdır.”⁵ Banka iskonto ettiği bonoda vade gününü bekleyip vadesinde keşideciye bonoyu ibraz edip tahsilat yaparsa faiz ve komisyondan kâr elde etmiş olacaktır.

Bononun hatır senedi özelliği; keşidecinin lehdara borcu bulunmamasına rağmen aradaki hatır ilişkisinden dolayı; lehdarın maddi durumunu iyi göstermek amacıyla lehdara finans imkânı sağlamak için sanki ona borçluymuşçasına verdiği senetlerde kendisini gösterir.⁶

Bononun ticari hayatta bir diğer özelliği de, teminat amaçlı verilmesi olup buna örnek olarak; araç kiralama şirketlerinin “açık bono” düzenleyerek bazı talep haklarını teminat altına almak amacıyla kiralanan aracı kiralayana teslim ederken bono almaları gösterilebilir.

B. Bononun Yargısal İçtihatlarla Ticari İlişkilerdeki Uygulamaları

1. Bonoda Bulunması Zorunlu Unsurlara İlişkin Yargısal İçtihatlar

Bono zorunlu şekil şartlarını tamamıyla ihtiva etmelidir aksi durumda; kambiyo senedine dayalı haciz yoluyla takip talebi yapacak olan alacaklının elindeki bono zorunlu şekil şartlarını içermiyorsa icra müdürü İİK. 168/1 gereği

---

⁵ Fırat Öztan, Kıymetli Evrak Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997, s.977.

⁶ Mustafa Eser Cinbaş, “Bonoda Ödeme”, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2015, s.6.

bu takip talebini reddedecektir ya da icra müdürü hatalı olarak takip talebini kabul etse dahi alacaklı ve borçlu şikâyet hakkını kullanabilecektir.⁷

- **Bono veya Emre Yazılı Senet**

Bu tabirin senet metninde yer alması gerektiği konunun girişinde açıklanmıştı ve burada da tekrar etmek gerekiyor zira bu hususun senedin üstüne veya altına yazılması yeterli olmayıp bu ibarenin senet metninde yazılı olması zorunludur. Kanun koyucunun bu hususta titiz davranmasının bir nedeni vardır o da: adi senedin sonradan kötü niyetli keşideci veya lehdar tarafından bono vasfına getirilmesinin önüne geçmektir. Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararında; “*alacaklıya veya belirteceği zat veya mahalle tediye edeceğim.*” *Sözlerinin Ticaret Kanunundaki (emre muharrer) sözcüklerini ifade etmeyeceğini dolayısıyla bu senedin ticari senet sayılmayacağını*⁸ şeklindeki içtihadı ile bono sözcüğünün veya emre muharrer senet sözcüğünün bono metninde geçmesinin bir şekil zorunluluğu olduğu vurgulanmıştır.

- **Lehdar**

Bono vasıflı kambiyo senedinde lehdar gerçek kişiye adının tüzel kişiye ticaret unvanının bononun altında üstünde veya arkasında nerede yazılı olduğu fark etmeksizin bulunması zorunludur. Bonoda lehdar adı olarak işletme veya işyeri adının geçmesi bono vasfının yitirilmesine neden olur.

Yargıtay kararında “*Takibe konu edilen 18.10.2006 vadeli senedin incelenmesinde; lehtar olarak 'Altıntop Kuruyemiş' gösterilmiştir. Bu ibare*

---

⁷ Talih Uyar, “İcra Hukukunda Bono’nun (Emre Muharrer Senet’in) Geçerlilik Koşulları”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2008, tbbdergisi.barobirlik.org.tr, (16/01/2021), s. 291.

⁸ Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı, 8/7/1936 T., 6/23.

tüzel kişiliği içermemektedir. TTK.nun 688/5.maddesine göre bir bonoda kime ödeme yapılırsa onun ad ve soyadının, tüzel kişi ise ticari ünvanının gösterilmesi zorunludur. Takip konusu belgede bu unsur mevcut bulunmadığından bono vasfında sayılamaz ve buna dayalı olarak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip başlatılmaz. Şeklindeki yorum yukarıdaki açıklamayı destekler mahiyette olup bonoda tüzel kişilerin ticaret ünvanının yazılmasını zorunlu tutmaktadır.⁹

- **Düzenleme Yeri**

Bonoda düzenleme yeri de zorunlu olup bu yer bono üzerinde açıkça yazmıyorsa, keşidecinin adının yanında yazılı yer düzenleme yeri sayılacak ancak burada da bir yer yazılmamışsa senet bono vasfını kaybedecektir.

“Tanzim yerini ihtiva etmediği gibi aynı kanunun 689/son maddesi gereğince keşidecinin adı ve soyadı yanında yazılı bir yer adı da bulunmadığı anlaşıldığından, kambiyo senedi niteliğinde olmadığı tespit edilmiştir.”Şeklindeki Yargıtay kararında, bononun barındırması gereken zorunlu şekil şartlarını açıkladığımız kısımda değinildiği gibi düzenleme yerinin yer almasının zorunlu olduğuna işaret edilmiştir.¹⁰

“...Diğer yandan, TTK.’nun 688/6. Maddesinde belirtildiği üzere bonoda “tanzim yerinin” yazılı olması da zorunludur. Aynı Kanunun 689/son maddesinde ise, tanzim edildiği yer gösterilmeyen bononun, tanzim edenin adı soyadının yazılı olan yerde tanzim edilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Bono incelendiğinde tanzim yeri olarak “Pastanesi” yazılı olduğu,

---

⁹ Yargıtay 12. H.D., 05/03/2007 T., 2007/1397 E., 2007/3881 K.

¹⁰ Yargıtay 12. H.D., 23/03/2007 T., 2007/2763 E., 2007/5617 K., Kambiyo Hukuku Uygulamaları, 2011.

görülmüştür. HGK.’nın 02/10/1996 günlü 1996/12590 sayılı kararında belirtildiği üzere tanzim yeri olarak, idari birim adının yazılması yeterli ve zorunludur. Yukarıda belirtildiği üzere yasaya uygun yazılmış idari birim gösterilmediğinden anılan belge kambiyo senedi niteliği taşımaz. Bu husus mahkemece re’sen gözetilir.” Şeklindeki yorumla Yargıtay düzenleme yerinin bonoda idari birim veya düzenleyenin adı ve soyadının yanında yer yazılmadığı sadece işletme adının yazılmasını yeterli görmemiş ve senedin bono niteliğinde olmadığı kanaatine varmıştır.

- **Düzenleme Tarihi**

Düzenleme tarihi, bonoda bulunması gereken alternatifsiz şekil koşuludur. Senet metninden düzenleme tarihi tespit edilemediğinde bono hakkında takip talebi düzenlendiğinde icra müdürlüğünde bilirkişi incelemesi yapılacaktır. Düzenleme tarihi bono tedavüle çıkmadan da tamamlanabilir ve senet üzerine yazılabilir.

“Tanzim tarihinden evvelki vadeyi taşıyan bu senette tanzim tarihinin bulunmadığının kabulü gerekeceğinden TTK.2nün 688-689 md. Gereğince dayanak senedin kambiyo vasfı bulunmamaktadır.” Şeklindeki Yargıtay kararında vadenin düzenleme tarihinden sonraki bir tarih olarak yazılması senedin bono olarak nitelendirilmesinde zorunlu tutulmuştur.¹¹

“Bu durumda, TTK.nun 688/6. maddesi uyarınca bonoda zorunlu unsurlardan olan tanzim tarihinin bulunmaması nedeniyle anılan senet, bono

---

¹¹ Yargıtay 12. H.D., 13/06/2002 T., 2002/11809 E., 2002/12617K., Ticaret Hukuku III., 1970.

vasfında değildir.” Yargıtay kararında düzenleme tarihinin zorunlu unsur olduğuna atıfta bulunulmuştur.¹²

- **Keşidecinin İmzası**

Emre muharrer senette keşidecinin el yazısıyla atılmış imzası yer almalıdır, borçlunun parmak izi veya mührü bonoda yer alsa dahi bu el yazılı imza niteliği taşımayacak ve senede bono vasfı da kazandırmayacaktır. Birden fazla borçlunun yer aldığı bonoda, borçlulardan bazılarının parmak basması bazılarının el yazılı imza atması durumunda, imzaların bağımsızlığı ilkesi gereğince el yazılı imzası bulunan borçlular için bono niteliğini haiz diğerleri için adi senet hükmünde bir senetten bahsedilebilecektir.

“Senette aslolan imza olup, ismin yazıp yazmaması ya da imzanın ismin altına tekabül edip etmemesi sorumluluk açısından önem arzetmeyip, çözümlenmesi gereken sorun senet üzerindeki imzalardan birinin borçluya ait olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.” Bonoda keşidecinin imzasının bulunmasının zorunlu olduğuna işaret edildiği işbu Yargıtay kararında da gözlenmektedir.¹³

- **Ödeme Yeri**

Emre muharrer senette ödeme yerinin şehir il/ilçe veya yer adı olarak geçmesi yeterli olup açık adres bulunması zorunlu değildir. Ancak; bonoda ödeme yeri yer almıyorsa düzenleme yeri ödeme yeri sayılır fakat; düzenleme yeri de yazılmamışsa, keşidecinin adının yanında yazan yer hem ödeme eri hem de düzenleme yeri olacaktır.

---

¹² Yargıtay 12. H.D., 30/05/2012 T., 2011/32539 E., 2012/18585 K., UYAP.

¹³ Yargıtay 12. H.D., 30/11/2012 T., 2016/23705 E., 2017/14854 K., UYAP.

“Buna göre, bonoya dayalı takip, genel yetkili yer olan borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesinde (HMK. 6. md.), bonoda öngörülen ödeme yerinde (6102 Sayılı TTK'nun 777/3. maddesine göre ödeme yeri gösterilmeyen bonoda, ödeme yeri olarak düzenlenme yeri kabul edilir) (HMK. 10. md.) ve ayrıca İİK'nun 50/1. maddesi uyarınca bononun düzenlendiği yerdeki icra dairesinde yapılabilir.” ¹⁴Şeklindeki Yargıtay kararında ödeme yerinin alternatifli olarak düzenlendiği bonoda ödeme yerinin bulunmaması hâlinde düzenleme yerinin ödeme yeri kabul edileceği belirtilmiştir.

- **Kayıtsız ve Şartsız Belirli Bir Bedelin Ödenmesi Vaadi**

Bu kural gereği bono 2 unsuru bünyesinde barındırmalıdır: hem kayıtsız şartsız ödeme yapılacağına dair vaat hem de belirli bir tutarda ödeme yapılacağına dair vaat. Bedel yabancı parayla da gösterilebilir olsa da yabancı paranın Türk Lirası karşılığı gösterilmeli veya yabancı paranın Türk Lirası karşılığında tutarında ödeme yapılabileceği de belirtilmelidir. Senet metninde matbu olarak bulunan TL ibaresinin üzeri çizilip yerine yabancı para biriminin yazılması bononun geçerliliğini sona erdirmez ve ayrıca borçlu tarafından bunun paraflanması da gerekmez.

“Somut olayda, takip konusu senedin ön yüzünde, “İşbu senet 31.01.2014 tarihli hasılat/ürün kira sözleşmesi dışında kullanılamaz. Üçüncü şahıslara verilemez. Tarafların sözleşmeyi karşılıklı fesh etmesi durumunda iade edilecektir. Teminat senedir. Ödemelerde kullanılmaz.” ibarelerinin bulunduğu görülmektedir. Senet ön yüzünde yer alan bu beyan ve kayıtlara göre, veriliş nedeninin kira sözleşmesi olarak belirtilmiş olması karşısında,

---

¹⁴ Yargıtay 12. H.D., 30/05/2018 T., 2017/4352 E., 2018/5512 K., UYAP

senedin, Türk Ticaret Kanunu'nun 776/1-b maddesine göre; "kayıtsız şartsız muayyen bir bedeli ödeme vaadi" unsurunu taşımadığı, kaydın, senedin kayıtsız şartsız borç ikrarına havi olması şartını ortadan kaldırdığı anlaşılmalı, senedin kambiyo vasfı taşımadığı, dolayısıyla alacağın varlığı ve miktarının yargulamayı gerektirdiği açıktır." Yorumuyla Yargıtay kararında bononun zorunlu unsurlarından olan kayıtsız şartsız ödeme vadinin senette bulunması gerekli olduğu ve senedin veriliş nedeninin –kira sözleşmesi- olarak gösterilmesi kayıtsız şartsız borç ikrarında bulunulmadığını gösterdiğinden senedin bono vasfında olmadığına işaret edilmiştir.

2. Bonodaki İhtiyari Kayıtlara İlişkin Yargısal İçtihatlar

Bonoda kanunda belirtilen veya belirtilmeyen ihtiyari kayıtlar yer alabilir. İhtiyari kayıtlara örnek olarak faiz, menfi emre kaydı, adresli ve yerleşim yerli, protestodan muafiyet, bedel, yetki, tahkim, teminat, muacceliyet kayıtları gösterilebilir. Bu kayıtların bazıları uygulamayla ortaya çıkmış olup kanunda belirtilmemiştir.

- **Vade**

Başta belirttiğimiz gibi vade bonoda zorunlu unsur olmayıp vadesi yazılmayan bonolar görüldüğünde ödenecek vadeli sayılmaktadır. Bu durum da vadenin bonoda ihtiyari kayıt olduğunu göstermektedir.

Bonoda 4 tür vade vardır:

1)Belirli bir günde ödenecek bono: vade tarihi gün ay yıl olarak bono üzerinde yazılıdır ve herkesçe bilinebilecek kesin şekilde tespit edilebilecek bir tarihten oluşur. ,

2)Düzenleme gününden belirli süre sonra ödenecek bono: senette yazılı olan düzenleme tarihine belirli bir günün eklenmesiyle bulunacak vade çeşididir. “Düzenleme tarihinden 60 gün sonra ödenir.” gibi ibareler açıklama içerir.

3)Görüldüğünde Ödenecek Bono: bonoda vade yazılmamış ve “ ibrazında ödenecektir.” “görüldüğünde ödenecektir.” “Talep edildiğinde ödenecektir.” gibi ibareler bonoda yazılmışsa bu bono görüldüğünde ödenecek vadeli olarak düzenlenmiştir.

4)Görüldükten Belirli Süre Sonra Ödenecek Bono: bu türde vade bononun düzenleme tarihinde belirli değildir ancak ibraz anında belirlenebilir ve “görüldükten 30 gün sonra ödenecektir “ şeklinde veya buna benzer açıklama içerir.

“6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 778/1-b maddesi göndermesi ile bonolar hakkında da uygulanması gereken aynı Kanun'un 703/2. maddesi uyarınca; çift vadeli olarak düzenlenen senetler bono vasfında sayılamaz.

Somut olayda, takip dayanağı bonoda, "tediye tarihi" başlığı altında 01/04/2017 tarihinin yazıldığı, bononun metin kısmında ise ödeme tarihi olarak 15/05/2017 tarihinin yazılı olduğu, bu haliyle de söz konusu senedin çift vade taşıdığı görülmektedir.

Hukuk Genel Kurulu'nun 02.10.1996 gün ve 1996/12-5 sayılı kararı ile benimsendiği üzere; İİK.nun 170/a-2.maddesi gereğince, takip dayanağı bononun çift vade taşıması sebebi ile bono vasfında olmadığından Bölge Adliye Mahkemesince re'sen nazara alınarak takibin iptaline karar verilmiş ise de, ilk derece mahkemesinin takibin durdurulmasına ilişkin kararına

karşı, istinafa başvuranın alacaklı olduğu hususu dikkate alınarak, daha aleyhe bozma yasağı değerlendirilmeden karar verilmesi isabetsizdir.” yorumuyla Yargıtay kararında çift vade taşıyan bonoların geçersiz olduğu vurgulanmıştır.¹⁵

Yargıtay kararında: *“...Somut olayın incelenmesinde, 17.000 YTL bedelli bononun, ödeme gününü içeren üst kısmında 10/02/2002 yazılmışken senet meninde 02/10/2002 tarihlerinin yazıldığı görülmüştür. Bu durumda senette çift vade olduğundan (muayyen bir günde ödenmesi yerine muhtelif vadeler içerisinde ödenmesi şeklinde gösterildiğinden) bu bono, bono vasfında olmadığından geçersizdir.”* Şeklindeki yorumda vade tarihinin karışıklık oluşturmasını bononun geçerliliğini etkileyen ve bonoyu geçersiz hâle getiren bir durum olarak tespit edildiğini görüyoruz. ¹⁶

- **Açık Bono**

Yargıtay 12. H.D.’nin 1/12/2016 T. 2016/5645 E. 2016/24721 K. Sayılı ilamında **“TTK.nun 690. maddesi göndermesi ile bonolarda da uygulanması gereken TTK.nun 592. maddesi uyarınca açık bono düzenlenmesi mümkündür. Tamamen doldurulmamış bononun ilk tedavüle çıktığı anda zorunlu unsurları taşıması gerekir. Senedin C. Savcılığına ibrazı tedavüle çıkmış olduğu anlamına gelir.**

Somut olayda, borçlunun şikâyet dilekçesine eklediği senet fotokopisinin arkasında İş bu fotokopi aslının aynısıdır. C.başsavcılığınca 1994/20689 Hazırlık sayılı dosyasına ait olduğu tasdik olunur. 23.02.1995 Ali İhsan Dinçer Hz. Bür. Yazı İş. Md." kaşesi bulunduğu ve imzalandığı

---

¹⁵ Yargıtay 12. H.D., 19/11/2020 T., 2020/2516 E., 2020/10070 K., UYAP.

¹⁶ Yargıtay 12. H.D.,08/03/2007,2007/385 E. 2007/425 K. UYAP

görülmektedir.”şeklindeki içtihadta açık bononun düzenlenmesinin hukuka uygun olduğu belirtilmiştir. Burada açık bonoyu açıklamak gerekir ise; tedavüle çıkarılırken tamamen doldurulmamış olan tarafların sonradan lehdar veya hamiller tarafından tamamlanmasını kararlaştırdıkları bu konuda tarafların aralarında anlaşmaları ve doldurulduğunda baştan itibaren tam bir bono gibi kabul edilen emre yazılı senede açık bono veya bir diğer deyişle beyaz bono denir. Örnek vermek gerekirse; ev kiraladığınızda evdeki olası tahribat için teminat olarak ev sahibine bono verdiğinizde tahribatın miktarını önceden bilemeyeceğiniz için bedel kısmını boş bırakırsınız. Kiracının ne kadar oturacağı belirsiz olduğundan tarih kısmı da boş bırakılır. Normalde zorunlu unsurlardan bedel ve düzenleme tarihi boş bırakıldığından bono vasfını kazanamayacak olan bu senet geçersiz olacakken imza dışındaki unsurlar boş bırakılabilecek ve zorunlu unsurlar senedin düzenleme anında değil senedin ödeme için borçluya ibraz edilmesi anında aranıp bu anda zorunlu unsurların tamamlanması bonoyu geçerli hale getirecektir ve bono baştan itibaren geçerli olacaktır.¹⁷ Açık bononun dolaşıma çıktığında zorunlu unsurlarının tamamı bulunmasa da en geç ibrazı anında doldurulması gerekmekte olup 6002 sayılı TTK açık bononun tedavülünü geçerli saymış. Burada doktrinde ve TTK.’nun 690-592. Md. Uyarınca açık bononun yukarıda atıf yapılan Yargıtay 12. H.D.’nin 1/12/2016 T. 2016/5645 E. 2016/24721 K. Sayılı ilamında” **Tamamen doldurulmamış bononun ilk tedavüle çıktığı anda zorunlu unsurları taşınması gerekir.** “ şeklindeki Yargıtay içtihadından ayrılarak

---

¹⁷ Kaan Mahmut Erdem ve Deniz Erdem, “Açık Bononun İlk Tedavüle Çıktığı Anda Türk Ticaret Kanunu’nun 680. Maddesinde Belirlenen Zorunlu Unsurları İçerip İçermediğinin Tartışıldığı 12. H.D.’nin T. 1.12.2016, E.2016/5645, K.2016/24721 Sayılı Karar İncelemesi”, Dergipark, dergipark.org.tr., 09/01/2021,s.3.

bononun ilk tedavüle çıktığı anda değil en geç ibrazı anında tüm zorunlu unsurları barındırması gerektiği belirtilmiştir.

Kanun, açık bonoyu ciro ile devralanlara ağır sorumluluk getirmiştir: Açık bonoda, doldurma anlaşmasından doğan kişisel defilerin 3. Kişilere karşı ileri sürülemeyeceğini hüküm altına almıştır. Ancak bu düzenlemenin istisnası TTK 680. Md.'de düzenlenmiş olup hamilin bonoyu kötü niyetli olarak iktisap etmesi veya iktisap anında ağır kusurunun bulunması durumunda doldurma anlaşmasına aykırılık 3. Kişilere karşı ileri sürülebilir hâle gelecektir. **“Ancak zaten hamilin bilerek borçlunun zararına hareket etmesi hâlinde de genel kural gereği kişisel defiler 3. Kişilere karşı ileri sürülmektedir. Böyle bir kural varken, TTK. Md. 680’e konan bu yeni istisna arasında küçük bir fark vardır.”**¹⁸

- **Bedel Kaydı**

Uygulamada bono metnine “bedeli malen ahz olunmuştur.” “bedeli nakden ahz olunmuştur” gibi kayıtlar düşülebilmektedir. Bu düzenlemeler yargılama aşamasında ispat yükü konusunda taraflara birtakım istisnalar tanımaktadır.

1) Malen Kaydı

“Somut olayda, davaya konu bononun malen kaydı ile düzenlendiği, davalı tarafın cevap dilekçesinde ve diğer beyanlarında borcun kaynağının değiştirir nitelikte beyanda bulunmadığı anlaşıldığından ispat yükü yani bono karşılığında davalının davacıya mal vermediği hususunun ispatı davacı

---

¹⁸ Hüseyin Ülgen ve Diğerleri, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016, s.142.

üzerindedir. Bu nedenle mahkemece ispat yükünün davalı tarafa yükletilmesi doğru görülmemiştir.” Şeklindeki istinaf mahkemesi kararında bonoda malen kaydının bulunması hâlinde yargılamada bonoda ticari ilişki nedeniyle davacının mal almadığı hususunun ispatının kendi(davacı) üzerinde olduğu belirtilmiştir.¹⁹

2) Nakden Kaydı

“...Yinelemek gerekirse "bedel kaydı" kambiyo senedinin ihtiyari kayıtlarındandır. Bu kayıt, keşidecinin (borçlunun), senedin lehtarından (alacaklıdan) karşı edayı aldığı ispata yarar. Aslında kambiyo senetleri hukuku yönünden bu kayıtların bir anlamı ve önemi yoktur. Çünkü kambiyo senedinin düzenlenmesiyle, mücerret bir borç ilişkisi yaratılmaktadır. Bu nedenle karşı edimin elde edilip edilmediğinin önemi de bulunmamaktadır. Temel borç ilişkisinin bir sözcükle senede yansıtılması şeklinde ortaya çıkan bedel kaydının, varlığı ya da yokluğu senedin bono niteliğini etkilemez (HGK 2003/19-781 E, 2003/768 K.).”²⁰

“Sözü edilen kayıtlar özellikle ispat hukuku açısından ilgilileri bağlayıcı niteliktedir. Bedel kaydı içeren bononun lehdarı, artık senedin “kayıtsız ve koşulsuz bir borç ikrarı olduğu” yolundaki soyutluk kuralına dayanamayacaktır.

Borç ikrarını içeren bir belge aleyhine kanıt sunulabilir. Ancak; ikrar borcun nedenini içeriyorsa, sadece bu nedenin gerçekleşmediğinin kanıtlanması gerekir (12/4/1933 gün ve 1933/30-6 sayılı YİBK).”Şeklindeki yargısal içtihatlarda senette bedel kaydının bulunması durumunda keşidecinin

---

¹⁹ Ankara B.A.M. 22. H.D., 06/11/2020 T., 2018/963 E., 2020/1364 K..

²⁰ Yargıtay 12. H.D., 05/10/2015 T., 2015/11759 E., 2015/23041 K.

yargılamaya konu bonoda borçlu bulunmadığını veya senet bedelini nakden almadığını ispat etmek yükü altında olduğu belirtilmiştir.

- **Teminat Kaydı**

Teminat kaydı somut bir sözleşmeyle bağlantılanmadığı sürece senedin kambiyo senedi vasfına etki etmeyecektir ve uygulamaya dönük bir fayda da sağlamayacaktır. Fakat alttaki ilişkiye dair ayrı ve bağımsız bir yazılı sözleşme yapıldığı takdirde; senet lehtarını tarafından teminata konu olan borcun ödenmediği kanıtlanmadıkça icraya konulamayacaktır. Ancak bu durum iyi niyetli hamile karşı ileri sürülemez. “HGK'nun 14.3.2001 tarih ve 2001/12-233 sayılı ve yine 20.6.2001 tarih ve 2001/112-496 sayılı kararlarında da benimsendiği üzere dayanak belgenin hangi ilişkinin teminatı olduğu yazılı belge ile kanıtlanmalıdır. İİK 169/a maddesi uyarınca belgede takip dayanağı senede açıkça atıf yapılması zorunlu olup, açıkça atıf yapıldığının kabulü için senedin, vade ve tanzim tarihleriyle miktarlarının belirtilmesi gereklidir ....Davacı borçlu İİK'nun 169/a maddesi kapsamında, senedin teminat senedi olarak verildiğinden bahisle takibin iptalini talep etmiş ise de bu iddianın aynı madde kapsamındaki belgelerden biri ile ispatı zorunlu olup, yerleşik Yargıtay İçtihatlarına göre senedin banka kredi sözleşmesi kapsamında teminat için verildiğinin iddia edilmesi halinde, kredi sözleşmesinde takibe konu bonoya açıkça atıf yapılması zorunlu olup, kredi sözleşmesinde senede hiçbir atıf olmadığı ve yine alacaklının da senedin teminat senedi olarak verildiğine dair kabulünün de bulunmadığı anlaşılınca, Bölge Adliye Mahkemesince davacı borçlu yönünden takibin durdurulmasına karar verilmesi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.”

- **Muacceliyet Kaydı**

İşbu bono zamanında ödenmediği takdirde diğer bonolar da muacceliyet kesbedecektir” ibareleri içeren bonolarda muacceliyet kaydı bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse; günlük hayatta en sık karşılaştığımız görünümünden biri olan taksitli satış sözleşmesinde, her bir taksit bonoya bağlanmakta ve bir taksidin karşılığı olan bono ödenmediği takdirde müteakip bonoların da muaccel olacağı senet metninde belirtilmektedir. Bu kayıtlar senedin kambiyo vasfını etkilemeyecektir fakat bu kayıt kambiyo senedi dışında, ayrı bir yazılı sözleşmede belirtilirse taraflar arasında bağlayıcı olacaktır. Yine diğer hâllerde olduğu gibi bu durumda da iyi niyetli hamil bonodaki muacceliyet kaydından etkilenmez. *“Takip dayanağı bonolarda “vadesinde ödenmediği takdirde müteakip bonoların da muacceliyet kesbedeceği” yolunda kayıt bulunması bu senetlerin kambiyo senedi olma özelliğini etkilemez. Bu gibi kayıtlar yazılmamış sayılır. Muacceliyet koşulu ayrıca bir sözleşmede belirlenmedikçe, anılan kayıt İlgililer yönünden hiçbir sonuç doğurmaz. Alacaklı tarafça anılan nitelikte bir sözleşme ibraz edilmediğine göre mahkemece 30.05.2005, 30.09.2005 ve 30.10.2005 vadeli senetler dışında kalanlar için henüz takip tarihinde vadeleri gelmemesi nedeniyle itirazın kabulü gerekirken...”*²¹

- **Faiz Kaydı**

Görüldüğünde veya görüldüğünden belirli süre sonra ödenecek bonoya faiz şartı konulması mümkündür. Anapara fazi şartında senede miktarı da yazılmalıdır aksi halde faiz yazılmamış sayılır. Faiz genel kural itibariyle düzenleme tarihinden itibaren işlemeye başlar. Temerrüt faizinin miktarına ilişkin kayıt her vade türünde yazılabilmektedir. *“TTK.nun 690.maddesinin*

---

²¹ Yargıtay 12. H.D., 21/02/2006 T., 2006/384 E., 2006/3097 K.,

göndermesi ile bonolar hakkında da uygulanması gereken aynı Kanununun 587.maddesi uyarınca görüldüğünde veya görüldüğünden muayyen bir müddet sonra ödenmesi şart kılınan bir bonoya faiz şartı konulabilir. Diğer bütün bonolarda böyle bir faiz şartı yazılmamış sayılır. Ancak alacaklı ile borçlu arasında daha önce faiz konusunda yapılmış olan anlaşma tarafları bağlar. 3095 Sayılı Kanun'un 2.maddesine göre de sözleşme ile yasal faizin aksi kararlaştırılabilir. Takip dayanağı bonoda ise vade tarihi mevcut olup, bonoya faiz şartı konulamaz ve esasen bonoda yazılı böyle bir faiz koşulu yok hükmündedir.

Öte yandan alacaklı vekili, faiz konusunda takip dayanağı bonoya atf yapan herhangi bir sözleşme de sunmamıştır.Takibe dayanak yapılan belge bono olup, kambiyo senedi niteliğindedir. Bu durumda alacaklı ancak vadeden itibaren 3095 Sayılı Kanununun 2/2.maddesinde öngörülen avans faiz oranına göre faiz talebinde bulunabilir.”²²

- **Menfi Emre Kaydı**

Bono TTK. 776. Md. mucibince menfi emre kaydıyla nama yazılı olarak da düzenlenebilir. Nama yazılı bono düzenlenip lehdara teslim edildiğinde bono tedavül etmemiş yani el değiştirmemişse senet hâlen lehdarda bulunuyorsa ödeme senedin teslimi karşılığında lehdara yapılır. Ancak; nama yazılı bono tedavül etmişse (nama yazılı bonolar alacağın temlik ile zilyetliğin devrinin gerçekleşmesinin sonucunda devredilebilir) ödeme yazılı temliknamelerden yetkili olduğu tespit edilen son hamile yine senedin teslimi karşılığında yapılacaktır. Bonoda yetkili hamil ölmüşse veraset ilamında şirketlerin birleşerek yeni şirket oluşturmaları h3alinde ticaret sicil kaydıyla hak

---

²² Yargıtay 12. H.D., 28/01/2013 T., 2012/24190 E., 2013/2538 K..

sahipliğini ispatlayanlara senet bedeli ödenecektir.²³“**Bazı kıymetli evrak vardır ki, Kanun bunları, aksine bir kayıt taşımadıkları takdirde, emre yazılı saymıştır. Bunlar, belli bir şahıs namına yazılı olsa ve emre kaydı ihtiva etmese bile, kanun hükmü gereği emre yazılı kıymetli evrak sayılır. Böyle senetleri, ancak emre yazılı olmadıklarını "açıkça" belirtmek suretiyle nama yazılı olarak düzenlemek mümkündür. Bu belirtme, senede "menfi emre kaydı" konarak yapılır.**”²⁴

“**Buna göre tüketicinin taraf olduğu sözleşmelerde tüketici tarafından düzenlenen kambiyo senedinin nama yazılı olarak düzenlenmesi gerektiğinden, senedin nama yazılı olmaması durumunda kambiyo senedi tüketici yönünden geçersiz olacaktır.... somut olayda davacı ile senet lehtarları arasındaki satış sözleşmesi kapsamında tanzim edilen ve icra takibinin dayanağı olan bononun metninde, borçlunun ve senet lehtarının dışında ayrıca "veyahut emrühavale" ibaresinin de bulunduğu, söz konusu bononun bu ibareden dolayı nama yazılı bono olarak kabulünün mümkün olmadığından...davacı tüketici yönünden herkese karşı geçersiz olduğu, tespit edilen bu niteliği karşısında senedin lehdar veya ciranta tarafından takibe konulmasının bir öneminin bulunmadığı,...**”²⁵şeklindeki yargısal içtihatlar da görüleceği üzere menfi emre kaydı bulunan bonolarda keşidecinin ödeme yapmaktan kurtulması için şekli anlamda ve maddi anlamda hak sahibi olan lehdar veya hamile ödeme yapması gerekir.

---

²³ Sami Karahan ve Diğerleri, Kıymetli Evrak Hukuku, Mimoza Yayıncılık, Konya, 2014, s.86.

²⁴ Ankara B.A.M. 18. H.D., 27/01/2017 T., 2016/361 E., 2017/159 K.

²⁵ Ankara B.A.M. 3. H.D., 01/07/2020 T., 2019/1315 E., 2020/861K.

III. SONUÇ

6002 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda bono ve dolayısıyla kıymetli evrak hükümleri İsviçre Borçlar Kanunu'ndan iktibas edilmiş ve iktibas kaynağı İsviçre Hukuku olduğundan Cenevre Konvansiyonu da hukukumuzda ayrıca onaylanıp yürürlüğe koyulmamışsa da örtülü olarak uygulanmaktadır. Türk Hukukunda Ticaret Kanunumuzda yer alan fakat günlük hayatta ticari ilişkilerde neredeyse hiç başvurmadığımız poliçenin kanunda ayrıntılı olarak geniş kapsamda düzenlenmesi ve bononun poliçeyle karşılaştırılarak ele alınması, bono hükümlerinde sıklıkla poliçe hükümlerine atıfta bulunulması uygulama ile düzenlemenin farklı olmasına yol açmış ve kanundaki pratikliği azaltmıştır.

Çalışmanın içeriğinde değinildiği gibi; bonoda çift vade (yani iki yarı tarih içeren vade bulunması) bononun kambiyo senedi vasfını yitirmesine neden olacaktır. Bononun bedeli rakamla ve yazıyla farklı miktarlarda gösterildiğinde yazıyla belirtilen miktara üstünlük tanınsa da o durum vade düzenlemesine kıyasla uygulanamaz.

Bonoda bulunması gereke zorunlu unsurlardan biri olan düzenleme yeri konsuunda ise; düzenleme yerinin yazmaması durumunda düzenleyenin adının yanında belirtilen yerin düzenleme yeri olarak kabul edileceğine ilişkin TTK. 776/4. Md., bonoda keşidecinin adının yer alması zorunlu olmamasına rağmen düzenleme yerinin alternatif olarak keşidecinin adının yanında yazan yere atıf yapılması uygulamada problem doğurabilecek niteliktedir.

TTK 776. Md.si bonoda bulunması gereken zorunlu unsurlar başlığıyla belirtilen unsurlardan biri veya birkaçının bulunmaması hâlinde bononun kambiyo senedi vasfını yitireceği düzenlemesi ve devam eden maddelerde bonoda düzenleme yerinin bulunmaması, ödeme yerinin yazılmaması

durumunda alternatif şekil koşullarından bahsedilmesi yanlış anlaşılmaya sebebiyet verebilecek mahiyette olup, zorunlu unsurların alternatiflerinin de aynı madde içinde yer alması daha doğru olacak ve bütünsel bir bakış açısı oluşturacaktır.

KAYNAKÇA

- BOZKURT, Tamer, Kıymetli Evrak Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2012.
- CİNBAŞ, Mustafa Eser, “Bonoda Ödeme”, (“Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi”, Selçuk üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), Konya, 2015.
- ERDEM, Mahmut Kaan, Deniz ERDEM, “Açık Bononun İlk Tedavüle Çıktığı Anda Türk Ticaret Kanunu’nun 680. Maddesinde Belirlenen Zorunlu Unsurları İçerip İçermediğinin Tartışıldığı 12. H.D.’nin T. 1.12.2016, E.2016/5645, K.2016/24721 Sayılı Karar İncelemesi”, Dergipark, dergipark.org.tr., 09/01/2021,s.3.
- KAYHAN, Şaban, Mustafa YASAN, Kıymetli Evrak Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- KARAHAN, Sami, Zekeriyya ARI, Hayri BOZGEYİK ve Tahir SARAÇ, Kıymetli Evrak Hukuku, Mimoza Yayıncılık, Konya, 2014.
- ÖZTAN, Fırat, Kıymetli Evrak Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- POROY, Reha, Ünal TEKİNALP, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 1997.
- UYAR Talih, “İcra Hukukunda Bono’nun (Emre Muharrer Senet’in) Geçerlilik Koşulları) ,Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2008, s.291, tbbdergisi.barobirlik.org.tr, (16/01/2021).
- ÜLGEN, Hüseyin, Mehmet HELVACI, Abuzer KENDİGELEN ve Arslan KAYA, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- ÜLGEN, Hüseyin, Mehmet HELVACI, Arslan KAYA ve N.Fusun NOMER ERTAN, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- YARGI KARARLARI**
- Ankara B.A.M. 18. H.D., 27/01/2017 T., 2016/361 E., 2017/159 K. .
- Ankara B.A.M. 3. H.D., 01/07/2020 T., 2019/1315 E., 2020/861K. .
- Ankara B.A.M. 22. H.D., 06/11/2020 T., 2018/963 E., 2020/1364 K..
- Yargıtay 12. H.D.,08/03/2007,2007/385 E. 2007/425 K. UYAP
- Yargıtay 12. H.D., 23/03/2007 T., 2007/2763 E., 2007/5617 K., (Kambiyo Hukuku Uygulamaları, 2011).

Yargıtay 12. H.D., 13/06/2002 T., 2002/11809 E., 2002/12617K.,(Ticaret Hukuku III., 1970.)

Yargıtay 12. H.D., 30/05/2012 T., 2011/32539 E., 2012/18585 K., UYAP.

Yargıtay 12. H.D., 30/11/2012 T., 2016/23705 E., 2017/14854 K., UYAP.

Yargıtay 12. H.D., 30/05/2018 T., 2017/4352 E., 2018/5512 K., UYAP

Yargıtay İctihadı Birleştirme Kararı, 8/7/1936 T., 6/23.

Yargıtay 12. H.D., 05/03/2007 T., 2007/1397 E., 2007/3881 K.

Yargıtay 12. H.D., 19/11/2020 T., 2020/2516 E., 2020/10070 K., UYAP.

Yargıtay 12. H.D., 05/10/2015 T., 2015/11759 E., 2015/23041 K. .

Yargıtay 12. H.D., 21/02/2006 T., 2006/384 E., 2006/3097 K. .

Yargıtay 12. H.D., 28/01/2013 T., 2012/24190 E., 2013/2538 K..